Uchwała Nr XX/135/20
Rady Powiatu Słubickiego
z dnia 30 czerwca 2020 r.
w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej przeprowadzenia badań promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez anteny 5G oraz niedopuszczenia do ich aktywacji w drodze referendum

Na podstawie art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity – Dz. U. z 2020 r., poz. 920) i art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity – Dz. U . z 2018 r., poz. 870), po uprzednim zbadaniu petycji przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji,

uchwala się co następuje:

§ 1.1. Uznaje się, że wniesiona w dniu 10 kwietnia 2020 r. petycja w sprawie przeprowadzenia *„szczegółowych badań dotyczących promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez anteny 5G (60GH), które zostały ustawione w Słubicach (teren dawnego hotelu Cargo), w Świecku (sąsiedztwo z terminalem – Świecko), w Kowalowie, w Ośnie Lubuskim (ul. Przemysłowa), w Rzepinie (ul. Ośniańska)"* oraz niedopuszczenia do ich aktywacji w drodze referendum, nie zasługuje na uwzględnienie.

2. Uzasadnienie stanowiska Rady Powiatu stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Powiatu do zawiadomienia wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu
Wiesław Kołosza

Załącznik
do uchwały Nr XX/135/20
Rady Powiatu Słubickiego
z dnia 30 czerwca 2020 r.

Uzasadnienie
w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej przeprowadzenia badań promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez anteny 5G oraz niedopuszczenia do ich aktywacji w drodze referendum

W dniu 10 kwietnia 2020 r. do Przewodniczącego Rady Powiatu Słubickiego złożono petycję w sprawie przeprowadzenia *„szczegółowych badań dotyczących promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez anteny 5G (60GH), które zostały ustawione w Słubicach (teren dawnego hotelu Cargo), w Świecku (sąsiedztwo z Terminalem – Świecko), w Kowalowie, w Ośnie Lubuskim (ul. Przemysłowa), w Rzepinie (ul. Ośniańska)"* oraz przetestowania anten 5G i niedopuszczenia do ich aktywacji w drodze referendum.

Przewodniczący Rady Powiatu Słubickiego, działający na podstawie § 37 ust. 1 pkt 4 Statutu Powiatu, skierował petycję do Komisji skarg, wniosków i petycji, do której kompetencji – zgodnie z zapisami § 37 ust. 3 Statutu – należy przygotowanie projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji wraz z uzasadnieniem.

Petycja była przedmiotem posiedzenia Komisji w dniu 16 czerwca 2020 r. Po zapoznaniu się z jej treścią oraz pismem Starosty Słubickiego (który był adresatem petycji o identycznej treści) z dnia 2020.05.05, znak: OŚ.604.163.2020.KDer, skierowanym do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze Delegatura w Gorzowie Wlkp. o przeprowadzenie kontroli w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych ze stacji, wskazanych w petycji – Komisja przeanalizowała przepisy prawne dotyczące właściwość organów w kwestii przeprowadzenia kontroli w zakresie poziomów pól elekromagnetycznych i organizacji referendum.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 995) kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji i jej wpływu na stan środowiska należy do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na podstawie art. 17 ust. 3a ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska na uzasadniony wniosek organu samorządu terytorialnego wojewódzki inspektor ochrony środowiska jest obowiązany przeprowadzić kontrolę nieobjętą planem kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych z instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej lub radiolokacyjnej, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitujących pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz.

Zgodnie z przepisem art. 122a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 ze zm.) prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, lub instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W,

emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30kHz do 300GHz, są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku:

1) bezpośrednio przed rozpoczęciem użytkowania instalacji lub urządzenia;
2) każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia, w tym zmiany spowodowanej zmianami w wyposażeniu instalacji lub urządzenia, o ile zmiany te mogą mieć wpływ na zmianę poziomów pól elektromagnetycznych, których źródłem jest instalacja lub urządzenie;
3) każdorazowo w przypadku zmiany istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości skutkującej zmianami w występowaniu miejsc dostępnych dla ludności w otoczeniu instalacji lub urządzenia - na pisemny wniosek właściciela lub zarządcy nieruchomości, na której nastąpiła ta zmiana.

Na podstawie art. 122a ust. 2 ustawy Prawo Ochrony środowiska wyniki pomiarów, prowadzący instalacje są zobowiązani przekazać w postaci elektronicznej wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu w terminie 30 dni od dnia wykonania pomiarów. Przedłożone wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych muszą spełniać dopuszczalne poziomy ustalone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448). Główny Inspektor Ochrony Środowiska, na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, prowadzi aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących: terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności. Z danych zawartych w wyżej wymienionym rejestrze, przygotowanym w oparciu o dane pozyskane w ramach prowadzenia Państwowego Monitoringu Środowiska, kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, jak i informacji ze sprawozdań przekazywanych zgodnie z art. 122a ustawy Prawo ochrony środowiska, na obszarze województwa lubuskiego w 2019 r. nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, jak i w miejscach dostępnych dla ludności.

Rejestr zawierający ww. informacje jest dostępny na stronie internetowej GIOŚ: http://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/rejestry/REJESTR_z_art_124_Pos.pdf

Przez miejsca dostępne dla ludności rozumie się wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego, ustalane według istniejącego stanu zagospodarowania i zabudowy nieruchomości.

Starosta zgodnie z przepisem art. 152 ust. 1 w związku z art. 378 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity – Dz. U. z 2019r., poz. 1396 z późn. zm.) jest właściwy m. in. w sprawach przyjmowania zgłoszeń instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym instalacji emitujących pola elektromagnetyczne. W sprawach przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej, właściwym organem jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Starosta Słubicki jako organ właściwy do przyjmowania zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne przesłał wniosek do WIOŚ o przeprowadzenie kontroli w zakresie poziomów pół elektromagnetycznych w miejsc wskazanych w petycji (pismo z dnia 2020.05.05, znak: OŚ.604.163.2020.KDer).

W odpowiedzi na ww. wniosek Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze Delegatura w Gorzowie Wlkp. wskazał, iż organem właściwym do złożenia wniosku o przeprowadzenie kontroli w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych z instalacji na terenie powiatu jest rada powiatu lub zarząd powiatu. Wskazał jednocześnie, iż wniosek musi zawierać umotywowane uzasadnienie. w zakresie zasadności przeprowadzenia badań przez WIOŚ osobno dla każdej instalacji. Ponadto w wyżej wymienionym piśmie wskazano, iż sprawa petycji została już przez WIOŚ w Gorzowie Wlkp. załatwiona poprzez przekazanie jej do rozpatrzenia przez Prezesa UKE i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ponadto Kierownik Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. poinformował, iż „żadna z wymienionych instalacji nie posiada pozwolenia Prezesa UKE na pracę w systemie 5G."
Ponadto 15 czerwca br. Naczelnik Wydziału Sieci Radiokomunikacyjnych Departamentu Częstotliwości w UKE potwierdził drogą e-mail, iż „Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej nie wydał decyzji w sprawie pozwoleń radiowych na używanie urządzeń pracujących w technologii 5G na terenie powiatu słubickiego w województwie lubuskim".
W związku z powyższym wniosek dot. przeprowadzenia badań dotyczących promieniowania elektromagnetycznego, zawarty w petycji skierowanej do Przewodniczącego Rady Powiatu Słubickiego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na uwzględnienie nie zasługuje również możliwość przeprowadzenia referendum w sprawie niedopuszczenia do aktywacji anten 5G na terenie powiatu. Kwestie przeprowadzenia referendum reguluje ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 741), która określa zasady i tryb przeprowadzenia referendum.
Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1-3 wyżej cytowanej ustawy w referendum lokalnym mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę:
1) w sprawie odwołania organu stanowiącego tej jednostki;
2) co do sposobu rozstrzygania sprawy dotyczącej tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki;
3) w innych istotnych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę.

Z treści art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o referendum lokalnym wynika wprost, że referendum powiatowe musi dotyczyć wyłącznie spraw, które pozostają w kompetencji organów powiatu. Art. 2 ust. 1 pkt 3 wspomnianej ustawy, umożliwia mieszkańcom powiatu wyrażenie woli poprzez głosowanie w innych istotnych sprawach dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących daną wspólnotę, jednak „inne istotne sprawy" także nie mogą dotyczyć regulacji, które nie mieściłyby się w kompetencji organu powiatu przeprowadzającego referendum. Potwierdza to art. 65 ww. ustawy, na podstawie którego, w przypadku gdy wynik referendum kończy się wynikiem rozstrzygającym, organ jednostki samorządu terytorialnego, który je przeprowadził zobligowany jest niezwłocznie podjąć czynności w celu realizacji sprawy poddanej referendum. Nie każda zatem spełniająca wymogi formalne inicjatywa mieszkańców, czy organizacji społecznej, pragnącej przeforsować ważny - ich zadaniem - projekt musi prowadzić do przeprowadzenia referendum ze skutkiem prawnym.
Referendum, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, nie może być zorganizowane, gdy rozstrzygający wynik byłby nie do pogodzenia z powszechnie obowiązującym prawem, jak i wtedy gdy samo poddanie określonej sprawy trybowi referendum naruszyłoby

prawo, ponieważ dla tego rodzaju sprawy przepisy przewiduje inną, obowiązkową procedurę (por. wyrok NSA z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt II OSK 2467/12). Bez znaczenia przy tym pozostaje, czy referendum ma charakter wiążący, czy też opiniodawczy lub konsultacyjny.
Lokalizacja instalacji lub urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne związana z posadowieniem masztów należy do kompetencji wójta lub burmistrza w ramach decyzji o warunkach zabudowy oraz inwestycji celu publicznego lub rady gminy w przypadku stanowienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Lokalizacja i budowa sieci elektroenergetycznych podlega natomiast ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 191 z późn. zm.); cytowane ustawy nie przewidują żadnych kompetencji organów powiatu, które mogłyby być wykorzystane dla realizacji rozstrzygnięć referendum.

Starosta zgodnie z cytowanym już przepisem art. 152 ust. 1 w związku z art. 378 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska jest organem przyjmującym zgłoszenia instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko. Na podstawie art. 152 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska do rozpoczęcia eksploatacji instalacji nowo zbudowanej lub zmienionej w sposób istotny można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji. Wniesienie sprzeciwu jest możliwe tylko w przypadkach określonych w art. 152 ust. 4a ww. ustawy, tj. jeżeli eksploatacja instalacji objętej zgłoszeniem powodowałaby przekroczenie standardów emisyjnych lub standardów jakości środowiska (określonych w cytowanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku) lub instalacja nie spełnia wymagań ochrony środowiska, o których mowa w art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. Z przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska wynika więc w sposób jednoznaczny, iż sprzeciw może być wniesiony wyłącznie w trybie decyzji administracyjnej, jeśli wystąpiły przesłanki określone w art. 152 ust. 4a ww. ustawy. O możliwości eksploatacji instalacji lub urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne decyduje zatem brak przekroczeń ustalonych standardów emisyjnych lub standardów jakości środowiska (określonych w cytowanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia) oraz spełnienie wymagań określonych w przepisie art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Reasumując, możliwość bezpośredniego wyrażania woli przez mieszkańców w drodze referendum lokalnego nie może prowadzić do zniesienia obowiązków oraz kompetencji organów stanowiących i wykonawczych jednostki samorządu terytorialnego, zwłaszcza tam, gdzie w grę wchodzi ich wyłączność kompetencyjna. Poddanie kwestii związanych z lokalizacją lub aktywacją anten 5G trybowi referendum jest niedopuszczalne, bowiem dla tego rodzaju spraw prawo przewiduje procedurę wskazaną w przywołanych wyżej przepisach. Natomiast w przypadku zaistnienia podejrzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności, w związku z funkcjonowaniem stacji bazowych, istnieje możliwość zgłoszenia stwierdzonych nieprawidłowości do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Do organu tego należy m.in. kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody.

Wobec powyższego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zarekomendowała Radzie Powiatu nieuwzględnienie przedmiotowej petycji.